

2019. aasta teisel poolel ja 2020. aasta esimesel poolel kaitstud eesti keele alased lõputööd

Tallinna ülikooli humanitaarteaduste instituudis

Doktoritööd

Pille Arnek „Eestikeelsed tekstid 16.–19. sajandi Põhja-Eesti hauatähistel“, **Colm James Doyle** „The Policy and place: the language policies of transnational Estonian families in Tallinn“ („Poliitika ja koht: Tallinnas elavate rahvusvaheliste eesti perekondade keelepoliitika“), **Marju Taukar** „Algpäraste ja tõlgitud eestikeelsete tekstide sarnasused ja erinevused“.

Magistritööd

Jelena Berezina „Mängustatud õppe mõjust õpilaste eesti keele kui teise keele kasutamisele 3. klassi näitel“, **Jasmina Božič** „Huumori tõlkestrateegiate esinemine filmi „Vene kalapüügi eripära“ eestikeelsetes subtiitrites“, **Anne Dejeva** „Mõningaid põhimõtteid eesti-vene meditsiinisinastiku koostamisel (hambaraviinstrumendid, materjalid, operatsioonid jne)“, **Heili Hani** „Aeg ja ruum eesti tankas“, **Tuuli Järmut** „Värvinimede tõlkimisest ja kasutusest valitud kunstialase kirjanduse ja Color Naming projekti nimeandmiskatse tulemuste näitel“, **Maret Jürgenson** „Fra-seologismise mõistmine ja selle muutumine“, **Katrin Kink** „Irooniliste troopide tõlkimisest inglise ja eesti keelde Søren Aabye Kierkegaardi teose „Frygt og Bæven“ põhjal“, **Epp Kirss** „Lõimitud aine- ja keeleõppel põhinev töötuba „Marsile elama?“ vene keelt emakeelena kõnelevatele gümnaasiumiõpilastele“, **Kelly Leo** „Murdekeele käsitlemine põhikoolis ja õpilaste muredeteadlikkus“, **Sandra Linnutaja** „Muusikalide tõlkimine Eestis muusikali „West Side Story“ kolme erineva tõlke näitel“, **Kadi Möldri** „Inimesi ja loomi iseloomustavate adjektiivide võrdlev analüüs empiirilise uurimuse näitel“, **Eve Noormägi** „Umbisikustamise võtted Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi pressiteadetes“, **Merle**

Oguz „Värvisõnu sisaldavate kujundlike väljendite tõlkimisest rootsi-eesti suunal“, **Liina Paas** „Austraalia eestlaste keeleline identiteet ja viisid, kuidas tõlkimine saab seda toetada“, **Eliise Palk** „Algajate eesti keele ja kirjanduse õpetajate töökoormus“, **Janne Raidve** „Eesti keelt emakeelena omandavate 10–11aastaste laste emotsioonisõnavara narratiivides“, **Tuuli Rehemaa** „C1-taseme eesti keele eksami formaadi harjutused eri teemadel“, **Liisi Rästa** „Inglise-eesti koodikooperimine taskuhäälingus „Tissident““, **Kai Simson** „Teehoolde terminivara korrastamine“, **Kärrri Sõelsepp** „Väljapääsupiletid ja nende kasutamine õppimise toetamisel põhikooli II kooliastme eesti keele ja kirjanduse tundide näitel“, **Sigrid Sünd** „Eesti lõhnasõnad empiirilise uurimuse ja e-poodide tootekirjelduste näitel“, **Sille Teiter** „Loodusnähtuste ja -objektide nimetamisest üldhariduskooli kirjandusõpikutes kasutatavate tekstide näitel“, **Anu Vau** „Maastikust eesti keeles ja maastikusõnade tõlkimise võimalustest eesti ja inglise keele vahel“, **Anni Viirmets** „Ametikirjade keelestiili kujundamine ühe riigiasutuse näitel“, **Marianne Äkke** „Eesti tantsuspordi sõnavarast“, **Teivi Gabriel** „Muukeelste õpilaste kognitiivsete ja metakognitiivsete õpistrateegiate toetamine eesti keele teise keelena kursusel gümnaasiumis“.

Bakalaureusetööd

Marielle Aas „Kaks- ja ükskeelsete laste jutustamisoskus MAIN-testi tulemuste põhjal“, **Triin Jõemets** „Asesõnad 1–2aastaste laste kõnes“, **Anna Maria Jäetma** „Eesti-vene varane kakskeelsus“, **Kati Jürgens** „Tänavanimede kujunemine ja muutumine“, **Marleen Koppel** „Autentsed tekstid gümnaasiumi kursuse „Meedia ja mõjutamine“ õpikutes“, **Katarin Leppik** „Maatrikskeele raamistiku mudeli paikapidavus koodivahetatud inglise nimisõnadel“, **Linda Luig** „Ettevõttesisese meilivahetuse keerukus“, **Alice Luik** „Episteemilise modaalsuse markerite kasutusfunktsioonid eesti keeles“, **Kristiane Päll** „Eesti räppluule vormivõtteid 12 EEK Monkey näitel“, **Karin Reisko** „Eestisse tööle tulnud uussisserändajate eesti keele õppe motivatsioonilised orientatsioonid“, **Kelly Virroja** „Episteemilise modaalsuse markerite kasutusfunktsioonid poliitilises vestlussaates „Esimene stuudio““.

Tartu ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudis

Doktoritööd

Filosoofiadoktori kraad (eesti keel)

Tiina Laansalu „Kesk-Harjumaa kohanimede kujunemine ja nimesiire“,

Ilze Tälberga „Läti verbiprefiksrite vastetest eest keeles“.

Filosoofiadoktori kraad (läänemeresoome keeled)

Mariko Faster „Hargla kihelkonna vetenimed Eesti-Läti piirilalal“.

Filosoofiadoktori kraad (uurali keeled)

Denys Teptiuk „Kvotatiivsused indeksid soome-ugri keeles (komi, udmurdi, ungari, soome ja eesti keeles)“.

Filosoofiadoktori kraad (üldkeeleteadus)

Eleri Aedmaa „Eesti keele ühendverbide automaattuvastus lingvistiliste ja statistiliste meetoditega“, **Kristina Koppel** „Näitelausete korpuspõhine automaattuvastus eesti keele õppesõnastikele“.

Magistritööd

Humanitaarteaduste magistri kraad (arvutilingvistika)

Sandra Eiche „Eri meetodeid *wordnet*-tüüpi sõnastiku kontrolliks Eesti Wordneti näitel“, **Linda Freienthal** „Pronominaalsete viitesuhete automaatne lahendamine eesti keeles närvivõrkude abil“.

Humanitaarteaduste magistri kraad (eesti keel)

Piret Kuusk „Vastustest tekkivad suhtlusprobleemid Eesti hädaabikõnedes“, **Annika Pant** „Pronoomenite *keegi, miski, kumbki, ükski* käändevormide kasutus tänapäeva eesti keeles“, **Merily Šmidt** „Eesti keelsete teadusartiklite annotatsioonide struktuurianalüüs“.

Humanitaarteaduste magistri kraad (soome keel ja kultuur)

Marta Dolgošev „Mõnede soome dialoogi- ja värvingupartiklite tõlkimine eesti keelde ühe tõlkija tekstide näitel“.

Humanitaarteaduste magistri kraad (üldkeeleteadus)

Aliis Aalman „Naissoost isikuga seotud värvisõnad „Eesti rahvalaulude antoloogias I–IV“, **Mari-Liis Korkus** „Miks nad *blandavad*? Koodivahe- tuse funktsioonidest viie rootsi-eesti kakskeelse teismelise näitel“, **Jari Pärigma** „Küsimuse ja küsilause moodustamine eesti viipekeeles“.

Haridusteaduste magistri kraad (eesti keele ja kirjanduse õpetaja)

Kadi Lääne „4. klassi eesti keele õpikutekstide analüüs lähtuvalt Püha Johannese Kooli väärtussüsteemist“, **Karina Toots** „Täiskasvanute õpimotivatsioon eesti keele ja kirjanduse tundides Põlva Gümnaasiumi näitel“.

Haridusteaduste magistri kraad (eesti keele võõrkeelena õpetaja)

Diana Astok „Loodusõpetuse teema „Soo elukeskkonnana“ toestamine 6. klassis LAK-õppe põhimõtetest lähtuvalt“, **Linda Palts** ja **Monika Urb** „Eestikeelne A2-tasemel lugemistekstide kogumik „Meie elu“ täiskasvanud õppijale“, **Elina Vinter** „Eesti keele õppimise põhjustest vene emakeelega õppurite näitel Moskvas“, **Eneli Värnik** „Eesti keele kui teise keele lugemistekstide keerukus“

Bakalaureusetööd

Jekaterina Fedotova „Keel kui poliitikute võimuvahend: vene kool Eestis näitel“, **Laura Jõgar** „Lõunaeesti sõnavara tundmine Tartu õpilaste hulgas“, **Kertu Kook** „Mina-isik eesti kirjanduse eriala bakalaureusetöös“, **Janne Lamus** „Ungari lasteraamatus „A Hétfjú Tündér“ ja selle eestikeelses tõlkes esinevad nimed“, **Marin Lehesalu** „Eesti- ja muukeelsete inimeste veebisõnastike kasutamine Sõnaveebi näitel“, **Liina Lember** „Jaatavad üldküsimumused suulises argidialoogis“, **Mirjam Liivak** „Tõstetud objekti vorm *vat*-tarindiga lausetes“, **Maria Lipina** „Eesti emakeelega lapse küsimuste omandamine“, **Anna Mazepa** „Üksuse (*ma*) *mõtlen* (*et*) (inter) subjektiveerumine eesti kirjakeeles“, **Kulla Mellov** „Linnunimetused eesti kirjakeeles kuni 1739. aastani“, **Linda Ranne** „Piiritaju eesti keeles“.

OK

Õiendus. Oma Keele 2019. aasta sügisnumbrisse sattus tehniline aps, mille tõttu jäi avaldamata Tartu ülikoolis 2018. aasta lõpus ja 2019. aasta alguses kaitstud eesti keele alaste lõputööde nimekiri. Oma Keel palub nii lugejate kui ka sel ajal kaitsnud bakalaureuste, magistrite ja doktorite ees vabandust! Avaldame kaitsnute nimekirja nüüd täielikult.

Tartu ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudis 2018. aasta teisel poolel ja 2019. aasta esimesel poolel kaitstud lõputööd

Dokoritööd

Filosoofiadoktori kraad (eesti keel)

Riina Reinsalu „Juhendavad haldusteksid žanriteoreetilises raamistikus“, **Ann Siiman** „Vormikasutuse varieerumine ning selle põhjused osastava ja sisseütleva käände näitel“, **Eva Velsker** „Ajaväljendid eesti murretes“.

Filosoofiadoktori kraad (üldkeeleteadus)

Kirsi Laanesoo „Polüfunktsionaalsed küsilauseid eesti argivestluses“, **Maria Reile** „Estonian Demonstratives in Exophoric Use: An Experimental Approach“ („Eesti keele demonstratiivide kasutamine ruumis. Katsed demonstratiivpronoomenite ja demonstratiivadverbidega“), **Andra Rumm** „Avatud küsimused ja nende vastused eesti suulises argivestluses“, **Kaidi Rätsep** „Colour Terms in Turkish, Estonian and Russian: How Many Basic Blue Terms are There?“ („Türgi, eesti ja vene keele värvisõnavara: Millised on põhivärvinimed?“), **Helen Türk** „Consonantal Quantity Systems in Estonian and Inari Saami“ („Konsonandikeskne vältesüsteem eesti ja inarisaami keeles“).

Magistritööd

Humanitaarteaduste magistri kraad (arvutilingvistika)

Helen Kaljumäe „Digitaalsed keeleõppemängud lausegrammatika õppimiseks“.

Humanitaarteaduste magistri kraad (eesti keel)

Andra Annuka „Naer ja naerev hää eesti suulises suhtluses“, **Kairi Janson** „Vaata ja imesta: lünkpealkirjad veebiuudises portaali Elu24 näitel“, **Enel Pöld** „Lääne-Saaremaa palatalisatsioonisüsteemi tänapäevane seis“, **Marili Tammeorg** „Reklaamifunktsiooni avaldumine kasutusjuhendis kui žanris“.

Humanitaarteaduste magistri kraad (üldkeeleteadus)

Johanna Kiik „Uusklassikaliste prefiksrite *mega-*, *super-*, *hüper-* ja *ultra-* kasutusest eesti keeles“.

Haridusteaduste magistri kraad

(eesti keele ja kirjanduse õpetaja)

Kristel Kevvai „33. emakeeleolümpiaadi lõppvooru ülesannete analüüs“, **Kaidi Kolsar** „Õpilase soo mõju funktsionaalse lugemisoskuse hindamisele gümnaasiumiastme emakeeleõpetuses“, **Tiia Neuvonen** „Lõimitud aine- ja keeleõpe kultuuri õpetamise teenistuses. Õppematerjalid kolmandale kooliastmele“, **Tjorven Siiboja** „Täishäälikuühendite käsitlemine ja käsitlemine põhikooli õppematerjalides“.

Haridusteaduste magistri kraad (eesti keele võõrkeelena õpetaja)

Pirgita-Maarja Hallas „Mängustatud õppetegevuste mõju üheksanda klassi õpilaste suhtumisele eesti keele kui teise keele tundidesse“, **Reti Könninge** „Väliseesti noorte identiteet ja eestlus“, **Jelena Petuhhova** „Mängustatud koostöötegevuste mõju eesti ja eestivene noorte vastastikustele hoiakutele“, **Evelyn Pukspuu** „Ärevus täiskasvanute riigikeeleõppes“, **Valeria Uluhanjants** „Eesti õppekeelega gümnaasiumi lõpetanud vene emakeele kõnelejate teadmised eesti keele grammatikast“.

Bakalaureusetööd

Humanitaarteaduste bakalaureuse kraad

Annabel Berg „Uvulaarse [R]-hääliku esinemine eesti keeles“, **Anna Edela** „19. sajandi eesnimemuutused Kodavere ja Lüganuse kihelkonna näitel“, **Laura Grant** „Eesti keele niitkorpuse allkorpuste automaatne morfoloogiline analüüs ja ühestamine“, **Reelia Kolk** „Valjala eripärane sõnavara“, **Laura Katrin Leman** „Tehisnärvivõrgul põhinevate lemmatiseerijate võrdlev analüüs eesti keeles“, **Sille Midt** „Ajalist algusfaasi väljendavate kaassõnade kujunemine ja kasutus“, **Heike Olmre** „Suuruse mõistestamine kõrgusena sõnade *kõrge*, *suur*, *kõrgenema*, *suurenema*, *kasvama*, *tõusma*, *kasv* ja *tõus* kasutuse põhjal“, **Jelizaveta Novak** „Grammatika õpetamine põhikooli eesti keele teise keelena tundides“, **Merilyn Palmiste** „Lähdekielen vaikutus suomalaisten vironoppijoiden puheessa“ („Lähtekeele mõju soome üliõpilaste eesti keele kõnes“), **Kätlin Rist** „Holonüümia ja meronüümia suhe Eesti Wordnetis“, **Sandra Sternhof** „Kõneaktiverbid otsekõne saatelauses Viivi Luige romaanis „Seitsmes rahukevad““, **Svea Tarkin** „Eesti keele käänded hiina emakeelega õppijate kasutuses“.

OK

2020. aasta teise poole keelesündmusi

27. juunil asetati LIII Veski päeva tähistamiseks Raadi kalmistul J. V. Veski kalmule lilled. Sõnavõtuga esines Riina Reinsalu. Traditsioonilise ettekandekoosoleku asemel on kõigil võimalik alates 27. juunist vaadata Helle Metslangi, Annika Hussari, Jüri Valge ja Mati Ereli sõnavõttude salvestusi ESi kodulehel (<https://www.emakeeseelts.ee/videod/>).

10. augustil peeti Kuusalu pastoraadis VII Eduard Ahrensi konverentsi, kus esinesid Pille Arnek, Jüri Viikberg, Marga Lvova, Katrin Kalamees-Ruubel, Maarja Vaino, Urve Läänemets, Sandra Vilumaa. Konverentsi korraldasid Laurentsiuse selts ja Kuusalu vallavalitsus.

13.–14. augustil toimus Tartu ülikooli Narva kolledžis Mati Hindile (28. august 1937 – 5. detsember 2019) pühendatud VIII Mikael Agricola päeva konverents. Konverentsil esitles Jaak Prozes ka vastilmunud Fenno-Ugria aastaraamatut „Soome-ugri sõlmed“.

26. augustil esitleti eesti keele instituudis kolme teost: Jüri Viikbergi „Eesti murrete grammatika“, Hella Keema „Leivakünast ahjuluuani. Leivavalmistamisest ja sellega seotud esemetest“ (koost. Inge Käsi) ning Eesti ja soome-ugri keeleteaduse ajakirja erinumbrit „Nimede kiiluvees“ (külalistoim. Mariko Faster, Peeter Päll).

27. augustil toimus Tartus emakeele seltsi aastakoosolek.

4. septembril tähistati Tartu ülikoolis professor Helle Metslangi 70 aasta juubelit emakeele seltsi kõnekoosolekuga „Helle Metslang. 70 aastat noor“. Ettekannetega esinesid Helle Metslang, Margit Langemets ja Helena Metslang.

4. septembril toimus Tartus Delta keskuses Eesti keeleteoimetajate liidu seminar, kus tunnustati juba kolmandat korda parimaid Vikipeedia keeleteoimetajaid.

21.–27. septembril toimus Eesti Instituudi korraldatud üleilmne eesti keele nädal KeelEST.

25. septembril toimus Tartu ülikoolis emakeele seltsi Euroopa keelte päeva üliõpilaskonverents. Ettekannetega esinesid Tartu ülikooli ja Tallinna ülikooli üliõpilased ning kõlas ka paar õpilasettekannet.

2. oktoobril toimus F. J. Wiedemanni keeleauhinna keelepäev Väike-Maarjas. Laureaati tutvustas Reili Argus ning ettekannetega esinesid laureaat Helle Metslang, Margit Langemets ja Kirsi Laanesoo.

5. oktoobril alanud ettevõtlusnädalal kuulutas emakeele selts välja võistluse „Ehe Eesti – Eesti ettevõttele eesti nimi 2020“ tulemused.

16.–17. oktoobril toimus Tartu ülikooli Narva kolledžis IV rahvusvaheline teaduskonverents „Uralo-indogermanica“.

6. novembril peeti Tartus XVI muutuva keele päeva.

OK